

SJEMOT

DE ONDERDRUKKING

Het leven van Ja'akov, onze voorvader, aan wie Hasjem de nieuwe naam 'Israël' had gegeven, was nu ten einde. Ook Joseef was dood en al zijn broers. We zijn nu vele jaren later. Dat kleine groepje mensen dat met Ja'akov naar Egypte was afgedaald was in al die jaren uitgegroeid tot een groot en krachtig volk met vele families, die nog steeds in het land Gosjen woonden. De geschiedenis van het *Volk* Israël begint nu.

Maar de nieuwe heerser van Egypte had Joseef niet gekend en hij hield niet van dat volk Israël. Hij was er bang voor. Hij zei tegen zijn raadgevers: „Dat volk Israël wordt veel te machtig. Als wij in oorlog komen zouden zij wel eens de vijand kunnen helpen. Wij zullen met wijsheid tegen hen moeten optreden, zodat zij niet nog groter worden!”

Par'o gaf orders uit dat het volk Israël slavendienst moest verrichten: het moest voorraadsteden bouwen in de woestijn, die men later Pithom en Raämses noemde. Hij maakte hun werk steeds zwaarder. Hij stelde opzichters over hen aan die hen niet mochten sparen maar die Israël hard moesten aanpakken. Par'o dacht: zo zal hun kracht door de uitputtende arbeid wel afnemen.

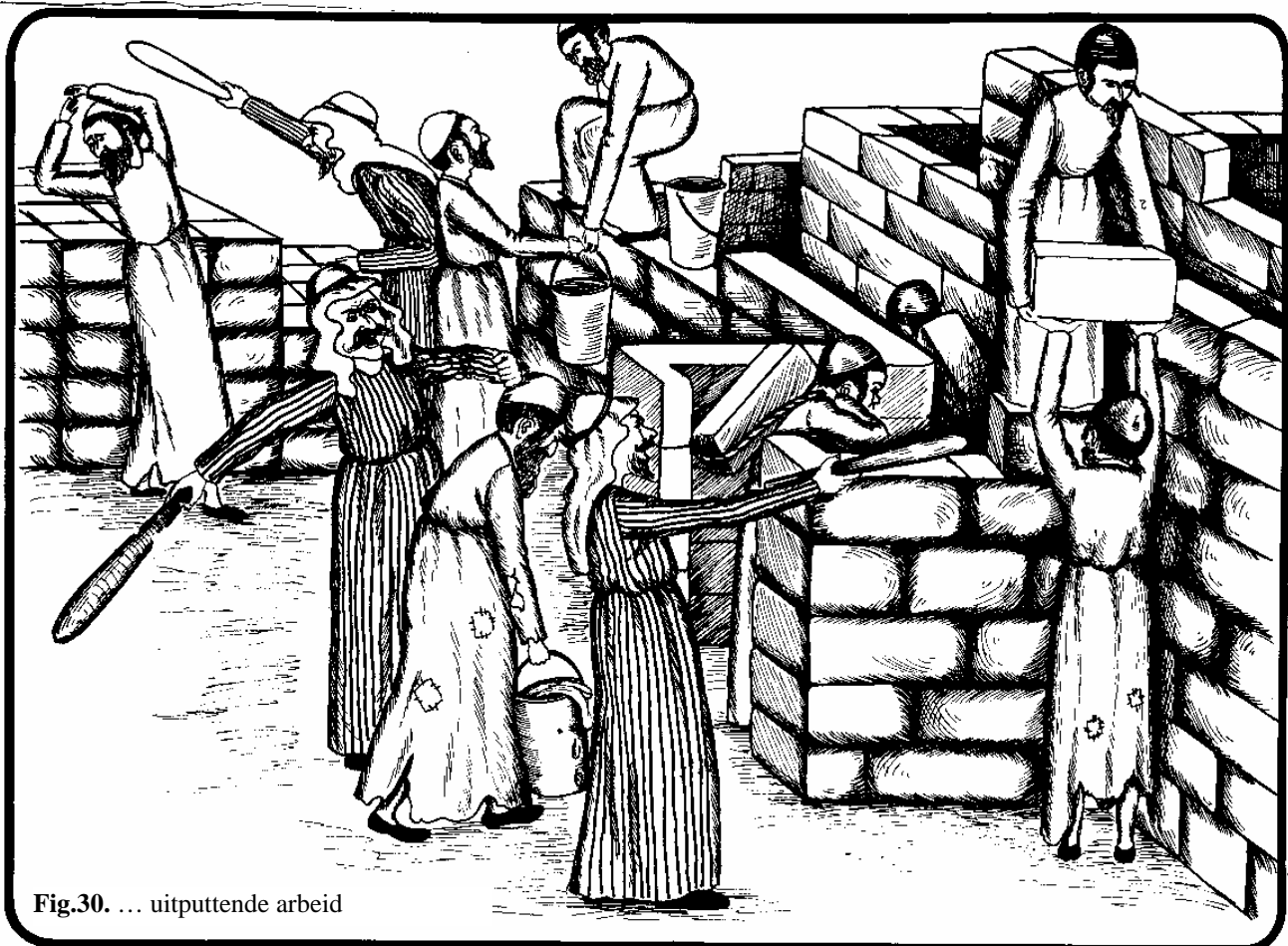

Fig.30. ... uitputtende arbeid

Maar deze maatregel had niet het door Par'o gewenste effect. Integendeel, het volk Israël groeide, ondanks alle zware arbeid.

Toen vaardigde Par'o een nieuw bevel uit, nog lelijker en gemener dan het eerste. Hij liet twee hebreeuwse vroedvrouwen komen, die de hebreeuwse vrouwen hielpen bij

SJEMOT

de bevalling, Sjifra en Poe'ah en hij zei tegen hen: „Iedere zoon van Israël die geboren wordt, moeten jullie doden. Een dochter mag blijven leven!”

De beide vroedvrouwen schrokken natuurlijk enorm van zo'n wreed bevel, maar zij vreesden Hasjem nog meer en deden niet wat de Par'o hun had opgedragen.

In die bange dagen werd in de stam Levi, in het huis van Amram en Jochèved een jongetje geboren. Maar inplaats van vreugde was er nu verdriet in huis. Want de moeder dacht aan het wrede bevel van Par'oh om dat lieve jongetje te doden. Daarom belooft zij het kindje te verbergen. Maar na drie maanden kon zij het niet langer verborgen houden. Het kindje moest eten en maakte geluidjes; de burens zouden het horen! Toen nam de moeder een biezen mandje, bestreek het met leem en pek, zodat het water er niet in kon komen, legde het mandje met het kindje er in, in de rivier de Nijl, in de hoop dat iemand het zou vinden en zich

Fig.32-1. ...ze stak haar handen uit om het mandje te pakken

over haar zoontje zou ontfermen. Miriam, het oudere zusje ging aan de oever van de rivier staan kijken en afwachten wat er met haar broertje zou gebeuren.

Daar naderde een kleurige hofstoet. Dat was de dochter van Par'o met haar hofdames en dienaressen, die ging baden in de rivier. Precies op de plaats waar het biezen mandje in het riet lag te wachten. En ja hoor, daar zag de prinses het mandje. Ze stak haar handen uit om het mandje te pakken, opende het en wat lag daar in? Een kindje. „Dat moet een kind van de Hebreërs zijn”, riep zij uit. Miriam kwam nu dichtbij er vroeg aan de prinses: „Zal ik voor u een hebreeuwse vrouw zoeken die voor het kindje zolang zal zorgen, tot het groot is?” Dat vond de prinses goed. Miriam haalde natuurlijk onmiddellijk haar moeder erbij. En de prinses zei tegen Jocheved: „Neem het kind mee, geef het de eten en als hij groot is, breng hem dan bij mij!” Nou, dat wilde Jocheved natuurlijk dolgraag. Snel nam zij het jongetje en droeg het veilig naar haar huis.

Fig.31-2

MOSJÉ

Toen de jongen was opgegroeid bracht de moeder hem naar de prinses, die hem Mosjé noemde. Mosjé kreeg aan het hof van Par'o een prinselijke opvoeding. Maar toch voelde Mosjé zich vreemd genoeg steeds aangetrokken tot zijn broeders die zwoegden onder de harde slavenarbeid. Eens op een dag, toen Mosjé rondliep op de bouwplaats waar de hebreeuwse slaven aan het werk waren, zag hij hoe een Egyptenaar een hebreeuwse man, één van Mosjé's eigen volk, sloeg. Hevig verontwaardigd keek Mosjé of niemand hem zou zien en toen

SJEMOT

sloeg hij die Egyptenaar dood en begroef hem onder het zand.

Maar de volgende dag hoorde hij weer geschreeuw. Toen hij dichterbij kwam zag hij dat twee hebreeuwse mannen met elkaar ruzie maakten. „Waarom sla je hem?” vroeg Mosjé aan de ene man. Maar van het antwoord schrok Mosjé: „Wil je soms rechter over ons spelen en mij doden, net als die Egyptenaar?”. De zaak was dus bekend geworden. En ook aan het hof van Par'o had men al gehoord dat Mosjé een Egyptische opzichter had gedood. Par'o dreigde al Mosjé voor straf te doden. Er bleef Mosjé nog maar één ding over: hij moest vluchten. Maar waarheen? Na een lange zwerftocht door de woestijn kwam hij terecht in het huis van Jitro. Een vriendelijke man met een aardige dochter, die Tsipora heette. Zij woonden in het land Midjan. Daar mocht Mosjé blijven wonen. Hij weidde de schaapjes van Jitro, trouwde er met Tsipora en zij kregen twee zoontjes, Gersjom en Eliëzer. Mosjé had nu een rustig leven.

Maar zijn broeders in Egypte hadden geen rustig leven. Hun arbeid werd met de dag zwaarder en Par'o werd als maar wreder. De Hebreërs schreidden het uit naar Hasjem. En Hasjem hoorde hen. Eindelijk was de tijd gekomen, die Hasjem aan hun voorvaders Awraham, Jitschak en Ja'akov beloofd had: de verlossing zou komen.

Op een dag, toen Mosjé weer met de kudde schaapjes van zijn schoonvader in de woestijn was, zag hij plots iets vreemds. Daar stond een doornstruik in brand maar hij werd niet verteerd. Mosjé kwam eens dichterbij om dat beter te bekijken. Toen klonk daar plots G-ds stem uit dat brandende struikje: „Mosjé, kom niet dichterbij”, sprak G-d. „Doe je schoenen uit, je staat op heilige grond!” Verschrikt bleef Mosjé staan.

En weer sprak de stem van Hasjem: „Ik ben de G-d van Awraham, Jitschak en Ja'akov. Ik heb de ellende van Mijn volk in Egypte gezien en hun schreien gehoord. Maar Ik zal hen redden en uit Egypte voeren naar een mooi land, vloeiende van melk en honing. En Jij, Mosjé, zult Mijn volk uit Egypte leiden! Ga naar Par'o en zeg hem dat hij mijn volk moet laten vertrekken!” Nu schrok Mosjé nog meer. „Maar”, stamelde Mosjé, „hoe kan ik nu tegen Par'o spreken, ik stotter immers! En zelfs mijn eigen volk wil niet naar mij luisteren. Zij zullen vragen wie U bent.” „Zeg hun dan dat Ik Hasjem ben, de Eeuwige, die er altijd is. En voorts zal Aharon voor je spreken. En Ik zal je wonderen voor Par'o doen verrichten, zodat hij je zal geloven.” Hierop ging Mosjé terug naar

Jitro en zei tegen hem dat hij terug wilde gaan naar Egypte. Hij nam zijn vrouw en beide zoontjes, en begon aan de lange, gevaarlijke terugreis.

Toen Mosjé in Egypte naderde, kwam Aharon hem tegemoed. En Mosjé vertelde aan Aharon alles wat er in de woestijn gebeurd was.

SJEMOT

MOSJÉ EN AHARON BIJ PAR'O

Tezamen kwamen de beide broers in Egypte aan. Eerst gingen zij praten met de oudsten van het volk. Aharon sprak en vertelde alles wat G-d tegen Mosjé gezegd had. En het volk herinnerde zich nu ook de gelofte van Hasjem aan de voorvaders en zij begonnen weer hoop te krijgen om verlost te worden uit hun ellende. Gezamenlijk besloten zij nu met Mosjé en Aharon mee te gaan naar Par'o en hun vrijheid te eisen. Toen zij aankwamen bij het paleis van Par'o werden alleen Mosjé en Aharon toegelaten. Daar spraken zij als volgt tot Par'o:

„Zo zegt Hasjem, G-d van Israël: laat Mijn volk heengaan, opdat zij ter ere van Mij feest vieren in de woestijn.”

„Wie is Hasjem?” vroeg Par'o verwaand, „ik ken Hem niet, waarom zou ik naar Hem luisteren?”

„Wij willen,” gingen Mosjé en Aharon verder, „drie dagreizen ver de woestijn in gaan om voor G-d offers te brengen.”

„Daar komt niets van in”, antwoordde Par'o bars. Jullie willen alleen maar dat de Hebreërs ophouden van hun werk.” Die dag gaf Par'o opdracht het leven van de arme hebreeuwse slaven nog zwaarder te maken door hun nog harder te laten werken.

Verdrietig verspreidde Israël zich weer over Egypte om stro te zoeken voor de aanmaak van stenen. Maar de Israëlieten konden niet harder werken en de Israëlietische opzichters gingen klagen bij Par'o over het harde werk. Maar Par'o antwoordde hen: „Jullie zijn alleen maar lui, daarom willen jullie gaan offeren in de woestijn. Maar werken zullen jullie! Het aantal stenen wordt niet verminderd en het werk moet worden afgemaakt.

Toen de opzichters later Mosjé en Aharon ontmoetten verweten zij hen hun ellendige toestand en zeiden: „Jullie hebben ons bij Par'o in een slechte reuk gebracht.”

Verdrietig keerde Mosjé terug tot Hasjem en klaagde: „Mijn Heer, waarom laat U dit volk zoveel narigheid overkomen? Sinds ik gekomen ben om met Par'o ter spreken in Uw naam, doet hij dit volk nog meer kwaad, en U heeft het volk niet gered!”

Hierop zei Hasjem: „Nu zul je zien wat Ik zal doen. Par'o zal hen allen laten heengaan.”

